ทัศนคติต่อการดื่มสุราของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น

Khon Kaen University Students' Attitude towards Drinking

*อ้อยทิพย์ ถานันตะ (Oiythip Thananta)**
*ดร.อุบลพงษ์ วัฒนเสรี (Dr.Ubolpong Wattanaseree)***

บทคัดย่อ

การวิจัยเพื่อศึกษาทัศนคติต่อการดื่มสุราของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นมีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ เพื่อศึกษาทัศนคติต่อการดื่มสุราของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติต่อการดื่มสุราของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นจำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา (กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ และกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์) และศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติต่อการดื่มสุราของนักศึกษากลุ่มดื่มและกลุ่มไม่ดื่มสุรา ประชากรที่ศึกษา คือ นักศึกษาปัจจุบันของมหาวิทยาลัยขอนแก่นระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1- 4 จำนวน 13,998 คน เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างสำหรับงานวิจัยนี้จำนวน 374 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบวัดทัศนคติซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นมีลักษณะเป็นมาตรวัดทัศนคติแบบลิเคิร์ท นำแบบวัดไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองได้แบบวัดกลับคืนมา 374 ฉบับ ผลการวิจัยพบว่านักศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยขอนแก่นมีทัศนคติในทางบวกต่อการดื่มสุรา นักศึกษาของมหาวิทยาลัยขอนแก่นที่เรียนในกลุ่มสาขาวิชาที่แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการดื่มสุราในทางบวกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05และนักศึกษาของมหาวิทยาลัยขอนแก่นกลุ่มที่ดื่มสุราและกลุ่มที่ไม่ดื่มสุรามีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ABSTRACT

The present study was to (1) determine Khon Kaen University Students' attitude towards students' drinking; (2) compare the difference of studentsอ attitude towards drinking among the students studying in the three different faculty groups - Science and Technology, Health Science and Social Science; and (3) compare the difference of Students' attitude towards drinking between experienced and inexperienced drinking groups. Three hundreds and seventy four undergraduate students of Khon Kaen

คำสำคัญ: สุรา ทัศนคติ
Key Words: Drinking, Attitude

* *นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*
** *รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*

University were randomly selected from a population of 13,998 undergraduate students. The Attitude towards Drinking Test developed by researcher was administered to the samples. One hundred percent of test papers were retuned. The research finding found that Khon Kaen University undergraduate students had moderately high positive attitude towards drinking. There was statistically significant difference of Students' attitude towards drinking among the students studying in the three different faculty groups at the level of .05. There was statistically significant difference of students' attitude towards drinking between the experienced and inexperienced drinking groups at the level of .05.

1. บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นักโบราณคดีได้ขุดพบภาชนะเก่าแก่คล้ายหม้อมีอายุประมาณ 7 พันปี ณ โบราณสถานวิหารโกดิน (Godin Tepe) ประเทศอิหร่าน พบว่า ภายในภาชนะมีคราบเศษผงติดอยู่ เมื่อนักโบราณคดีนำไปวิจัย พบว่า ผงที่ติดเป็นคราบนั้นเป็นผงเหล้าไวน์เป็นหลักฐานแสดงให้เห็นว่า เมื่อ 7 พันปีก่อนสุราเป็นเครื่องดื่มที่มนุษย์รู้จักและดื่มกันอย่างแน่นอน (กองบิน 23 ร่วมต้านยาเสพติด, 2549)

พฤติกรรมการดื่มสุราของคนไทยเป็นพฤติกรรมที่มักพบเห็นเสมอในสังคม เช่น การดื่มสุราในงานเทศกาลต่างๆ งานบุญประเพณี หรือแม้แต่ไม่มีงานเทศกาลอะไรเลย แต่ก็มีคนอีกไม่น้อยที่นิยมดื่มสุราเพื่อความบันเทิง เพื่อความสนุกสนาน หรือเพื่อดับความทุกข์ (พิษณุ อุตตมะเวทิน และ ชัยยง ขามรัตน์, 2543)

จากการที่คนไทยผู้ดื่มสุรามีพฤติกรรมต่างๆ ทั้งโดยเจตนาและไม่เจตนาก่อให้เกิดผลเสียต่อตนเอง สังคม เศรษฐกิจ เพิ่มมากขึ้นโดยลำดับและก่อให้เกิดผลรุนแรงถึงกับทำให้ตนเองหรือผู้อื่นเสียชีวิตบ่อยครั้งรัฐบาลจึงเห็นความสำคัญของการแก้ปัญหาการดื่มสุราในสังคมอย่างจริงจัง ดังจะเห็นได้จากมีการจัดทำประกาศของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา เรื่องหลักเกณฑ์ การโฆษณาเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2546 เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางปฏิบัติซึ่งหลักเกณฑ์ประกาศฯ (สำนักงานอาหารและยา, 2550) ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับสถานศึกษา เช่น สถานที่ตั้งสื่อกลางแจ้งต้องไม่อยู่ภายในรัศมี 500 เมตร จากบริเวณที่ตั้งของสถานศึกษาทุกระดับ ข้อกำหนดสำหรับสถานที่ตั้งสื่อกลางแจ้งเพื่อการโฆษณาขายสุราต้องห่างจากสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 500 เมตร ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสังคมโดยรวมถือว่าสุราเป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสมกับเยาวชนในสถานศึกษาซึ่งหมายรวมทั้งโรงเรียน วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยขอนแก่นมีพื้นที่ขนาดใหญ่และกลายเป็นย่านชุมชน มีที่พักอาศัย หอพัก ตลาด สถานบริการและแหล่งบันเทิงเป็นจำนวนมาก และจากสภาพแวดล้อมบริเวณรอบรั้วมหาวิทยาลัยขอนแก่นที่มีแหล่งจำหน่ายสุราอยู่รายรอบ สังเกตได้ว่าร้านขายสุราเหล่านี้มีนักศึกษาทั้งหญิงและชายนั่งดื่มสุราอยู่เป็นประจำโดยเฉพาะอย่างยิ่งเวลากลางคืนแสดงให้เห็นว่ามีนักศึกษาบางส่วนของมหาวิทยาลัยขอนแก่นดื่มสุรา ในหลายครั้งพบว่าการดื่มสุราของนักศึกษาเป็นต้นเหตุก่อให้เกิด เหตุการณ์ร้ายแรง เช่น อุบัติเหตุในการจราจร การทะเลาะวิวาท เมาหมดสติ เอะอะเสียงดัง ทำร้ายข้าวของ หรือ

ทำร้ายร่างกาย การล่วงละเมิดทางเพศ เป็นต้น สร้างความเสียหายต่อตนเองและสถาบันศึกษา ด้วยปัญหาที่เกิดขึ้นดังกล่าว ทำให้มหาวิทยาลัยพยายามหาวิธีการและแนวทางในการแก้ไขเพื่อลดปัญหาการดื่มสุราของนักศึกษาและ มีการใช้มาตรการทางวินัยเพื่อลดพฤติกรรมการดื่มสุราอย่างจริงจัง

เป็นที่ทราบโดยทั่วไป สังคมคาดหวังว่านักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นเมื่อจบการศึกษา ในระดับปริญญาตรีแล้วจะเป็นกำลังสำคัญของชาติ ที่สังคมหวังว่าบัณฑิตเหล่านี้จะเป็นผู้นำในการพัฒนาสังคม และประเทศชาติ อย่างมีประสิทธิภาพ แต่ความหวังนี้อาจสูญสลายหากนักศึกษา มีทัศนคติที่ดีต่อการดื่มสุรา นิยมการดื่มสุรา และดื่มสุรา ซึ่งพฤติกรรมนี้น่าจะนำพาซึ่งความสูญเสียต่อตนเอง สังคม เศรษฐกิจ และประเทศชาติในที่สุด

ทัศนคติ คือ ความรู้สึกของบุคคลในทางบวกหรือในทางลบที่มีต่อสิ่งต่างๆ อันเป็นผลมาจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ และเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่างๆ ไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นในทางสนับสนุนหรือคัดค้านก็ได้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2530 อ้างถึงในรวีวรรณ อังคนุรักษ์พันธุ์, 2533) เช่น ถ้ามีทัศนคติที่ดีต่อการดื่มสุราบุคคลนั้นจะชอบดื่มสุรา หรือถ้ามีทัศนคติในทางลบกับการดื่มสุราบุคคลนั้นจะไม่ชอบดื่มสุรา เป็นต้น

จากการที่มหาวิทยาลัยขอนแก่นมีนักศึกษาบางส่วนดื่มสุรา และ บางส่วนไม่ดื่มสุรา เรียนในคณะวิชาหรือสาขาวิชาต่างๆ กัน ผู้วิจัยจึงเห็นเป็นเรื่องสำคัญที่จะศึกษาทัศนคติของนักศึกษาต่อการดื่มสุรา และนำผลที่ได้มาใช้เป็นดัชนีแนวทางในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของนักศึกษาเกี่ยวกับการดื่มสุราต่อไป

2. วิธีการวิจัย

2.1 การศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร ตำราต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษารวบรวมความรู้และความเข้าใจจากวารสาร นิตยสาร หนังสือพิมพ์ ผลงานวิจัย

2.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษาปริญญาตรีภาคปกติของมหาวิทยาลัยขอนแก่นที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2549 ซึ่งมีจำนวนนักศึกษาทั้งหมด 13,998 คน ในการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น

2.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) การสร้างเครื่องมือในการวิจัย ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการ ทฤษฎี กรอบแนวคิด และวัตถุประสงค์การวิจัยโดยละเอียด แล้วนำมาสร้างเครื่องมือแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 แบบวัดทัศนคติต่อการดื่มสุราของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น

ลักษณะคำถามเป็นแบบคำถามที่ใช้มาตราส่วนประมาณค่าตามแบบของลิเคิร์ทแบ่งออกเป็น 5 ระดับ

2) เมื่อสร้างแบบสอบถามเสร็จแล้วจึงนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและความตรงเชิงโครงสร้าง

3) ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ

4) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน 20-คน คน แล้วนำมาหาความเที่ยง (Reliability) ของแบบวัดทัศนคติ ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .79 และจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์นำไปเก็บข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 374 ฉบับ

2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบวัดทัศนคติไปเก็บข้อมูลกับนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นในแต่ละคณะและรอรับคืนขณะนั้น โดยดำเนินการเก็บระหว่างวันที่ 23 เมษายน 2550 - 30 เมษายน 2550 ใน การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยแจกแบบวัดไปทั้งสิ้น 374 ฉบับ และได้กลับคืนทั้งสิ้น 374 ฉบับ

2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปSPSS for window version 11.5 เพื่อทำการวิเคราะห์ ดังนี้

1) วิเคราะห์สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สถิติการแจกแจงความถี่และร้อยละ

2) วิเคราะห์ทัศนคติต่อการดื่มสุราของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยใช้สถิติแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

3) วิเคราะห์เปรียบเทียบทัศนคติต่อการดื่มสุราของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นระหว่างนักศึกษาที่เรียนในกลุ่มสาขาวิชาที่แตกต่างกัน โดยใช้สถิติวิเคราะห์ One-way ANOVA และ Post hoc Duncan's Test

4) วิเคราะห์เปรียบเทียบทัศนคติต่อการดื่มสุราของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นระหว่างนักศึกษากลุ่มที่ดื่มสุราและนักศึกษากลุ่มที่ไม่ดื่มสุรา โดยใช้สถิติวิเคราะห์ t - test

3. ผลการวิจัย

3.1 ลักษณะสภาพของกลุ่มตัวอย่าง

จากการศึกษาสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 374 คน โดยภาพรวม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (59.9%) และ นักศึกษาส่วนใหญ่ประมาณสามในห้าของทั้งหมดมีประสบการณ์ในการดื่มสุรา (62.6%)

3.2 ทัศนคติต่อการดื่มสุราของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นในภาพรวม

ผลการวิเคราะห์ทัศนคติต่อการดื่มสุราของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ซึ่งผู้วิจัยจำแนกทัศนคติต่อการดื่มสุราออกเป็น 3 ด้านย่อยๆ คือ

1) ทัศนคติต่อการดื่มสุราด้านปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดื่มสุรา

2) ทัศนคติต่อการดื่มสุราด้านมุมมองต่อการดื่มสุรา

3) ทัศนคติต่อการดื่มสุราด้านผลจากการดื่มสุรา

1) นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อการดื่มสุราด้านปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดื่มสุรา ดังนี้

(1) ทัศนคติต่อการดื่มสุรากับสื่อโฆษณา

นักศึกษาส่วนใหญ่ มีทัศนคติรู้สึกไม่เห็นด้วยว่า รู้สึกอยากดื่มสุรายี่ห้อโปรดตามสื่อโฆษณา (37.2%)

(2) ทัศนคติต่อการดื่มสุรากับเพื่อน

นักศึกษาส่วนใหญ่ มีทัศนคติรู้สึกเห็นด้วยว่า มักจะรู้สึกอยากดื่มสุราเมื่อเห็นเพื่อนดื่มสุรา (31.0%) และชอบล้อมวงดื่มสุรากับเพื่อนมากกว่าดื่มคนเดียว (31.6%)

(3) ทัศนคติต่อการดื่มสุรากับสถานที่

นักศึกษาส่วนใหญ่ มีทัศนคติรู้สึกเฉยๆ ต่อคำถามที่ว่า แสงสี ความสนุก ครึกครื้นของสถานบันเทิงเริงรมย์ เช่น ผับ และบาร์ เป็นต้น ชวนให้รู้สึกอยากดื่มสุรา(32.4%) และรู้สึกชอบที่มีร้านสุราอยู่รอบๆ รั้วมหาวิทยาลัย (34.8%)

(4) ทัศนคติต่อการดื่มสุรากับสถานการณ์แวดล้อม

นักศึกษาส่วนใหญ่ มีทัศนคติรู้สึกกลางๆ (31.8%) และค่อนไปทางความรู้สึกเห็นด้วย (30.7%) ว่า คือ รู้สึกอยากดื่มสุราเพื่อฉลองในโอกาสพิเศษของชีวิต

2) นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นส่วนใหญ่มีทัศนคติในประเด็นมุมมองต่อการดื่มสุราสามารถสรุปในภาพรวมได้ดังนี้

(1) นักศึกษาส่วนใหญ่ มีทัศนคติรู้สึกเห็นด้วยว่า การดื่มสุราเป็นเรื่องปกติธรรมดาของสังคมไทยปัจจุบัน (36.4%) การดื่มสุราเป็นเรื่องปกติของวัยรุ่นปัจจุบัน(42.0%) และผู้หญิงดื่มสุราเป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสม (32.1%)

(2) นักศึกษาส่วนใหญ่ มีทัศนคติรู้สึกกลางๆ ว่า การดื่มสุราทำให้ผู้ดื่มรู้สึกว่าตนเองเป็นผู้ใหญ่ (42.0%) นักศึกษาบรรลุนิติภาวะแล้วไม่ควรมีระเบียบห้ามนักศึกษาดื่มสุรา (35.0%)

3) นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อการดื่มสุราที่เกี่ยวกับผลจากการดื่มสุรา ดังนี้

(1) ทัศนคติต่อการดื่มสุราที่เกี่ยวกับผลทางด้านร่างกาย

นักศึกษาส่วนใหญ่ (52.1%) รู้สึกเห็นด้วยว่า การดื่มสุรามักทำให้คนขาดความระมัดระวังต่อการขับรถ รัฐบาลควรออกกฎหมายห้ามคนดื่มสุราขับรถยานพาหนะมากกว่าเมาไม่ขับ (51.3%)

(2) ทัศนคติต่อการดื่มสุราที่เกี่ยวกับผลทางด้านจิตใจ

นักศึกษาส่วนใหญ่ (32.9%) รู้สึกไม่เห็นด้วยว่า การดื่มสุราจะทำให้มองดูอะไรแล้วสวยงามไปหมด และรู้สึกเฉยๆ กับความรู้สึกที่ว่าคนที่ดื่มสุราเป็นคนมีอารมณ์สุนทรีย์ (37.2%) และการดื่มสุราวันละนิดทำให้จิตแจ่มใส (42.8%)

(3) ทัศนคติต่อการดื่มสุราที่เกี่ยวกับผลต่อด้านเศรษฐกิจ

นักศึกษาส่วนใหญ่ (32.6%) รู้สึกไม่แน่ใจว่า การดื่มสุราสังสรรค์ไม่ถือว่าเป็นการสิ้นเปลือง

3.3 การเปรียบเทียบทัศนคติต่อการดื่มสุราของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบทัศนคติต่อการดื่มสุราของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นที่เรียนในกลุ่มสาขาวิชาต่างกัน

n = 374

กลุ่มสาขาวิชา	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	df	F	Sig.
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	158	150.83	24.16	2	35.43	.000
วิทยาศาสตร์สุขภาพ	102	126.57	21.90			
สังคมศาสตร์	114	142.35	21.32			

$p \leq .05$

จากตารางที่ 1 พบว่า นักศึกษาของมหาวิทยาลัยขอนแก่นที่เรียนที่เรียนในกลุ่มสาขาวิชาที่แตกต่างกันมีทัศนคติต่อการดื่มสุราในทางบวกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่เรียนในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีทัศนคติต่อการดื่มสุราในทางบวกมากที่สุด ($\bar{X}$ = 150.83, S.D = 24.16) รองลงมา ได้แก่ นักศึกษาที่เรียนในกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ ($\bar{X}$ = 142.35, S.D = 21.32) และนักศึกษาที่เรียนในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ($\bar{X}$ = 126.57, S.D = 21.90) ตามลำดับและ จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบ เมื่อนำไปทดสอบรายคู่ด้วยวิธี Post hoc Duncan's Test แล้วได้ผลการวิเคราะห์ (ตารางที่ 2) ดังนี้

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบทัศนคติต่อการดื่มสุราของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นที่เรียนในกลุ่มสาขาวิชาที่แตกต่างกันเป็นรายคู่

กลุ่มสาขาวิชา	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	วิทยาศาสตร์สุขภาพ	สังคมศาสตร์
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี		*.000	*.003
วิทยาศาสตร์สุขภาพ	*.000		*.000
สังคมศาสตร์	*.003	*.000	

$p \leq .05$

จากตารางที่ 2 เมื่อทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยใช้ Post Hoc Duncanอs Multiple Range Tests แล้วพบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยของทัศนคติต่อการดื่มสุราของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่เรียนในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ และ กลุ่มสาขาสังคมศาสตร์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นรายคู่ทุกคู่

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบทัศนคติต่อการดื่มสุราของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นระหว่างกลุ่มที่ดื่มและไม่ดื่มสุรา

n = 374

กลุ่มสาขาวิชา	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	df	F	Sig.
ดื่มสุรา	234	158.35	12.22	372	34.99	.000
ไม่ดื่มสุรา	140	113.67	11.49			

$p \leq .05$

จากตารางที่ 3 นักศึกษาของมหาวิทยาลัยขอนแก่น กลุ่มที่ดื่มสุรามีทัศนคติทางบวกค่อนข้างสูง ($\bar{X}$ = 158.35 S.D = 2.22) ต่อการดื่มสุรา ในขณะที่นักศึกษากลุ่มที่ไม่ดื่มสุรามีทัศนคติทางลบเล็กน้อย ($\bar{X}$ = 113.67, S.D = 11.49) ต่อการดื่มสุราและทั้งสองกลุ่มมีทัศนคคติต่อการดื่มสุราแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. การอภิปรายผลการวิจัย

4.1 ทัศนคติต่อการดื่มสุราของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นในภาพรวม

1) ทัศนคติต่อการดื่มสุราด้านปัจจัยที่เกี่ยวกับการดื่มสุรา

(1) ด้านสื่อ พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นส่วนใหญ่ มีทัศนคติไม่เห็นด้วย ที่ว่าการดื่มสุรายี่ห้อโปรดของนักศึกษาจะดื่มตามสื่อโฆษณา (37.2%) ซึ่งผลการวิจัยนี้ ไม่สอดคล้องกับพระไพศาล วิสาโล (2536) ที่กล่าวว่า ในสังคมไทยคนนิยมดื่มสุราเนื่องจากแรงจูงใจที่ได้จากโฆษณาในสื่อต่างๆ แสดงให้เห็นว่า ในทัศนคติของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นนั้นสื่อไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิต่อการดื่มสุรา

(2) ด้านเพื่อน พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีทัศนคติเห็นด้วยว่า ชอบล้อมวงดื่มสุรากับเพื่อนมากกว่าดื่มคนเดียว (31.6%) และ รู้สึกอยากดื่มสุราเมื่อเห็นเพื่อนดื่มสุรา(31.0%) ซึ่งข้อค้นพบนี้มีความสอดคล้องกับประกิจ โพธิอาศน์ (2541) ที่พบว่า พฤติกรรมการดื่มสุราของวัยรุ่นนั้นส่วนใหญ่จะดื่มกันเป็นกลุ่ม หรือมีเพื่อนดื่มจึงจะดื่ม น้อยมากที่วัยรุ่นจะดื่มสุราคนเดียว

(3) ด้านสถานที่ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีทัศนคติกลางๆ ว่า แสงสี ความสนุก ครึกครื้นของสถานบันเทิงเริงรมย์ เช่น ผับ และบาร์ ชวนให้รู้สึกอยากดื่มสุรา (32.4%) รู้สึกชอบที่มีร้านสุราอยู่รอบๆ รั้วมหาวิทยาลัย (34.8%) และ รู้สึกชอบที่มีร้านสุราให้เลือกดื่มได้หลายร้านรอบรั้วมหาวิทยาลัย (38.5%) ซึ่งสอดคล้องกับประกิจ โพธิอาศน์ (2541) ที่พบว่า ร้านขายแอลกอฮอล์จะมีอยู่ทั่วไปทุกสถานที่ สามารถหาซื้อได้ง่าย ผู้ดื่มสุราไม่จำเป็นต้องดื่มสุราที่ผับหรือร้านขายสุราเสมอไป ดื่มที่ร้านอาหารทั่วไป ดื่มในสถานบันเทิง และ ดื่มตามงานสังสรรค์ ซึ่งไม่จำกัดเฉพาะร้านขายสุราบริเวณรอบรั้วมหาวิทยาลัยเท่านั้น นักศึกษาสามารถเลือกดื่มตามสถานที่ที่มีการให้บริการและจำหน่ายสุราที่อื่นได้

(4) ด้านสถานการณ์แวดล้อม พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ (31.8%) รู้สึกอยากดื่มสุราเพื่อฉลองในโอกาสพิเศษ ซึ่งสอดคล้องกับวัชรี ภักดีกุล (2548) ที่พบว่า การดื่มสุรานั้นมักจะมีการดื่มเพื่อสังสรรค์เพื่อเข้าสังคมซึ่งทั้งนี้อภิปรายได้ว่าสถานการณ์ที่นำไปสู่การดื่มสุรานั้นไม่ว่าจะเป็นด้านการจัดการสังสรรค์ การรวมกลุ่มทางสังคม การจัดเลี้ยง

- 2) ทัศนคติต่อการดื่มสุราด้านมุมมองต่อการดื่มสุรา

(1) จากการที่พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีทัศนคติเห็นด้วยว่า การดื่มสุราเป็นเรื่องปกติธรรมดาของสังคมไทยปัจจุบัน (36.4%) การดื่มสุราเป็นเรื่องปกติของวัยรุ่นปัจจุบัน (42.0%) สอดคล้องกับศิรินทิพย์ มีสุขอำไพรัสมี (2545) ที่พบว่า ปัจจุบันการดื่มสุรามักจะให้เหตุผลใน การดื่มสุรา เพราะต้องการเข้าสังคม จะเห็นว่าการดื่มสุราเป็นเรื่องปกติในสังคม เป็นสิ่งที่สังคมยอมรับในปัจจุบัน

(2) จากการพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีทัศนคติเห็นด้วยว่า ผู้หญิงดื่มสุราเป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสม (32.1%) ซึ่งอภิปรายได้ว่าด้วยสังคมที่เปลี่ยนแปลง การดื่มสุรากลายเป็นเรื่องของการ เข้าสังคม ทัศนคติที่เปลี่ยนแปลงไปในสังคมทำให้การดื่มสุราในที่สาธารณะพบเห็นผู้หญิงดื่มสุราเป็นจำนวนมาก แต่ยังพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่กลับมีทัศนคติว่าผู้หญิงที่ดื่มสุราเป็นสิ่งไม่เหมาะสม ทั้งนี้อาจมาจากการพบเห็นผู้หญิงเมื่อดื่มสุราแล้ว หากเกิดอาการมึนเมา ไม่สามารถดูแลตัวเองได้ย่อมจะทำให้เกิดความไม่ปลอดภัยและอาจเกิดอันตรายได้

(3) จากการที่ค้นพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ (42.0%) มีทัศนคติกลางๆ และค่อนไปทางเห็นด้วยว่า การดื่มสุราทำให้ผู้ดื่มรู้สึกว่าตนเองเป็นผู้ใหญ่ นักศึกษาบรรลุนิติภาวะแล้วไม่ควรมีระเบียบห้ามนักศึกษาดื่มสุรา (35.0%) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศิรินทิพย์ อำไพรัสมี (2545) พบว่า การดื่มแอลกอฮอล์กลายเป็นสัญลักษณ์ของความเป็นผู้ใหญ่ ซึ่งอภิปรายได้ว่านักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นถือได้ว่ามีอิสระทางความคิด นักศึกษาสามารถดำเนินชีวิตด้านการเรียน การใช้เวลาว่าง การพักผ่อน เป็นต้นตามความคิดของตนเอง ทำให้นักศึกษาสามารถดูแล จัดการระเบียบชีวิตเองได้ โดยไม่ต้องมีใครคอยควบคุมเหมือนเด็กๆ และมีอิสระในการคบเพื่อนด้วย

3) ทัศนคติต่อการดื่มสุราด้านผลจากการดื่มสุรา

(1) ด้านร่างกาย พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีทัศนคติเห็นด้วยว่า การดื่มสุรามักทำให้คนขาดความระมัดระวังต่อการขับรถ (52.1%) รัฐบาลควรออกกฎหมายห้ามคนดื่มสุราขับยานพาหนะมากกว่าออกกฎหมายห้ามคนเมาไม่ให้ขับ (51.3%) และสมควรแล้วที่รัฐบาลรณรงค์เมาไม่ขับ (54.5%) ในประเด็นนี้อาจเป็นเพราะว่านักศึกษาได้เห็นผลกระทบที่เกิดจากการดื่มสุรา เช่น เกิดอุบัติเหตุ และ การสูญเสียชีวิตซึ่งเกิดขึ้นเนื่องจากผลของการดื่มสุรา และ ภายในมหาวิทยาลัยขอนแก่น ก็มีการรณรงค์และมีป้ายตักเตือนเมาไม่ขับอยู่รอบบริเวณมหาวิทยาลัย จากเหตุผลดังกล่าว จึงไม่แปลกที่พบว่านักศึกษาให้ความสำคัญและตระหนักถึงผลที่เกิดจากการเมาแล้วขับรถ

(2) ด้านจิตใจ จากการที่พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ มีทัศนคติไม่เห็นด้วยว่า การดื่มสุราจะทำให้มองดูอะไรแล้วสวยงามไปหมด (32.9%) และมีทัศนคติกลางๆ ว่า คนที่ดื่มสุราเป็นคนมีอารมณ์สุนทรีย์ (37.2%) การดื่มสุราทำให้จิตใจแจ่มใส (42.2%) ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ อดิศวร์ หลายชูไทย และคณะ (2544) ที่พบว่า การดื่มสุราช่วยให้อารมณ์ดี สนุกสนาน หายกลุ้ม คลายเครียด

ซึ่งสามารถอภิปรายได้ว่า นักศึกษาเป็นปัญญาชน ในการเรียน การศึกษาค้นคว้า สามารถทราบถึงโทษและประโยชน์ของการดื่มสุรา ว่าสุราไม่ได้มีผลดีต่อร่างกายและจิตใจ ดังนั้นการดื่มสุราไม่น่าจะช่วยให้สุขภาพจิตดีขึ้น เป็นเพียงข้ออ้างสำหรับบางคนที่ต้องการดื่มสุรา

(3) ด้านเศรษฐกิจ จากการที่พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีทัศนคติไม่แน่ใจว่า การดื่มสุราเป็นการสิ้นเปลือง (32.6%) ซึ่งสอดคล้องกับศิรินทิพย์ มีสุขอำไพรัสมี (2545) ที่พบว่า การดื่มสุราเป็นการสังสรรค์ในสังคมอย่างหนึ่งซึ่งถือว่าทำให้เข้าสังคม ได้เพื่อนสนทนา และ เพลิดเพลิน จึงมีความทัศนคติเฉยๆ ว่าการดื่มสุราสังสรรค์ไม่ถือเป็นการสิ้นเปลือง

4.2 เปรียบเทียบทัศนคติต่อการดื่มสุราของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นที่เรียนในกลุ่มสาขาวิชาต่างกัน

นักศึกษาของมหาวิทยาลัยขอนแก่นที่เรียนในกลุ่มสาขาวิชาที่แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการดื่มสุราในทางบวกแตกต่างกัน ซึ่งอภิปรายได้ว่า การที่นักศึกษาเรียนในกลุ่มสาขาวิชาแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการดื่มสุราแตกต่างกัน นักศึกษาทั้ง 3 กลุ่มสาขาวิชานี้มีธรรมชาติของการเรียนแตกต่างกัน ตัวอย่างเช่น นักศึกษาที่เรียนในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ การเรียนจะเน้นด้านการดูแลรักษาสุขภาพ เพราะฉะนั้นจะต้องมีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งว่าสิ่งที่เป็นประโยชน์และโทษต่อร่างกายและจิตใจ ในขณะที่เรียนของนักศึกษากลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จะเน้นหนักด้านการทดลองด้านวิทยาศาสตร์ การออกแบบก่อสร้างอาคาร การสำรวจพื้นที่ภูมิประเทศ ฯลฯ โดยลักษณะของวิชาที่เรียนจะให้ความสำคัญของสุขภาพน้อยกว่าการเรียนในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ สำหรับนักศึกษาที่เรียนในกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ โดยธรรมชาติของการเรียนในกลุ่มนี้จะเน้นหนักในเรื่องของการทำความเข้าใจของมนุษย์ การพัฒนาคน การให้การศึกษาคน การบริหารจัดการคน จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น อาจจะเป็นปัจจัยหนึ่งในหลายปัจจัย ที่ทำให้ผลของการเปรียบเทียบทัศนคติต่อการดื่มสุราของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่เรียนในกลุ่มสาขาวิชาต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.3 การเปรียบเทียบทัศนคติต่อการดื่มสุราของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นระหว่างกลุ่มที่ดื่มและไม่ดื่มสุรา

จากการที่พบว่า นักศึกษากลุ่มที่ไม่ดื่มสุราจะมีทัศนคติทางลบต่อการดื่มสุราเล็กน้อย ในขณะที่นักศึกษากลุ่มที่ดื่มสุรามีทัศนคติทางบวกค่อนข้างสูงต่อการดื่มสุราและเมื่อเปรียบเทียบกัน ก็พบว่าทั้งสองกลุ่มมีทัศนคติต่อการดื่มสุราแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากการค้นพบอภิปรายได้ว่า ทัศนคติเป็นความรู้สึกชอบ เรียกว่า “ทัศนคติทางบวก” หรือไม่ชอบเรียกว่า “ทัศนคติทางลบ” ของบุคคลต่อสิ่งต่างๆ (Guilford อ้างถึงใน ประจักษ์ พรหมพิทักษ์กุล, 2530) ดังนั้นการชอบหรือไม่ชอบ ซึ่งแสดงออกเป็นพฤติกรรมในลักษณะของความพึงพอใจหรือเห็นด้วยกับการกระทำต่างๆ จึงเป็นการไม่ผิดปกติที่จะพบว่า นักศึกษากลุ่มที่ไม่ดื่มสุราจะมีทัศนคติทางลบเล็กน้อยต่อการดื่มสุรา และนักศึกษากลุ่มที่ดื่มสุรา จะมีทัศนคติทางบวกค่อนข้างสูงต่อ การดื่มสุรา

5. ข้อเสนอแนะ

1) คณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยขอนแก่นควรมีการวางแผนและจัดกิจกรรมรณรงค์ที่ช่วยให้นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นไม่ดื่มสุราหรือลดการดื่มสุรา

2) ควรมีการส่งเสริมให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัยในเวลาว่างและสนับสนุนกิจกรรมที่เป็นประโยชน์กับตัวนักศึกษาและมหาวิทยาลัย

3) ควรมีการปลูกฝังทัศนคติในการไม่ดื่มสุราให้กับนักศึกษาอย่างต่อเนื่องทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา โดยสอดแทรกทัศนคติและค่านิยมที่ถูกต้องให้กับนักศึกษา เช่น การดื่มสุรามิใช่สัญลักษณ์ของความเป็นชาย และการดื่มสุราเป็นเรื่องปกติของสังคมไทย เป็นต้น

4) เพื่อนเป็นปัจจัยที่สำคัญก่อให้เกิดพฤติกรรมการดื่มสุรามากที่สุดไม่ว่าจะเป็นการคบหาสมาคม การชักจูง เพราะฉะนั้นในการดำเนินการแก้ไขปัญหา ควรหารูปแบบส่งเสริมให้นักศึกษา มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีทักษะในการดำเนินชีวิต และทักษะการปฏิเสธในสิ่งที่ไม่เหมาะสม

6. เอกสารอ้างอิง

กองบิน 23 ร่วมต้านยาเสพติด. [ม.ป.ป.]. **เหล้า เส้นทางสู่ยาเสพติดอื่นๆ.** ค้นเมื่อ 10 มกราคม 2550, จาก http://www.wing23.net/history.htm.

พิษณุ อุตตมะเวทิน & ชัยยงค์ ขามรัตน์. (2543). **พฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของชาวชนบทหมู่บ้านแห่งหนึ่งในจังหวัดเลย.** (รายงานการวิจัย). [ม.ป.ท.: ม.ป.พ.].

ไพศาล วิสาโล. (2537). **ประวัติการบริโภคสุราในประเทศไทย.** กรุงเทพฯ: ดีไซร์.

ประกิจ โพธิอาศน์. (2541). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.** วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเอกสาธารณสุขและพฤติกรรมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

ประจักษ์ พรหมพิทักษ์กุล. (2530). **การประยุกต์ใช้แมทริกซ์ลักษณะหลาย-วิธีหลายในการวิเคราะห์ความตรงขอองแบบวัดทัศนคติตอวิชาชีพครู.** วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

รวีวรรณ อังคนุรักษ์พันธุ์. (2533). **เอกสารคำสอนวิชาวผ 306 การวัดทัศนคติเบื้องต้น.** [ม.ป.ท. : ม.ป.พ.].

วัชรี ภักดีกุล. (2548). การศึกษาพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ของประชากรวัยทำงาน. **วารสารสาธารณสุขขอนแก่น,** 17 (197), 6 - 10.

ศิรินทิพย์ มีสุขอำไพรัสมี. (2545). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มสุราแช่ผลไม้ของสตรีวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร.** วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาโภชนาการตลาด บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สำนักงานอาหารและยา. (2546). **ประกาศสำนักงานอาหารและยา.** ค้นเมื่อ 5 มกราคม 2550, จาก http://www.fda.moph.go.th/fda-net/html/product/food/ntf/alcohol.htm.

อุดิศวร์ หลายชูไทยและคณะ. (2544). **สุราในสังคมไทย :ผลการศึกษาโครงการศึกษาปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพื่อหามาตรการทางเลือกป้องกันแก้ไข.** กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยยาเสพติด สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.